

Психологічні особливості пацієнтів з патологією органів травлення

Dmytro Korshevnyuk

В тезах розглянуто основні теоретичні засади до психопатологічних аспектів та типів особистості у хворих виразковою патологією органів травлення. Намічено напрям подальших наукових досліджень: вивчити особливості перебігу психічних проявів у пацієнтів з виразковою патологією органів травлення в сучасних умовах.

Актуальність

Фактори, що впливають на психо-емоційний стан у хворих з патологією органів травлення: симптоми, які викликають незручності та сором'язливості (метеоризм, позиви на дефекацію), симптоми, які викликають відчуття страху (болі, страх онкології, втрата ваги, шлунково-кишкові кровотечі), загально-клінічні симптоми (втрата працездатності, відчуття безвихідності, беспорядності, невдоволеності).

Виразковий коліт

Психопатологія: у багатьох пацієнтів прийнято виділяти психосоматичну готовність, конституціональні особливості, що зумовлюють «іrrадіацію» психічного навантаження в соматичну сферу: при навантаженні і хвилюванні, зникає апетит, з'являється нудота, пронос.

Особистість: бажання впевненості та захищеності, прагнення власті та жадібність, наявність протилежностей (прагнення до успіху з гіпер-слухняністю разом з впертістю і відторгненням), сенситивність, легка вразливість, дистанціюються від «втрати». Виражена залежність від ключової фігури в житті (часто від матері). За твердженням F.Alexander (1950) [1], коліт розвивається «коли пацієнт опиняється віч-на-віч життєвій ситуації, яка вимагає рішучих дій, для здійснення яких пацієнт відчуває невідповідність».

Виразка шлунку та дванадцятипалої кишки

Психопатологія: тривога, злість, почуття провини і сорому підсилює шлункову активність. За даними Marty P, Debray R (1989) [2], конфліктна ситуація може приймати різні психодинамічні конфігурації, але часто пов'язана з придушеною ворожістю, почуттям образи, провини або страху бездіяльності.

Особистість:

Пасивний виразковий тип схильний до субдепресивного фону настрою і прямо висловлює свої потреби в залежності. Життєва стратегія полягає в тому, щоб бути захищеним.

Гіпоактивний виразковий тип - бажання залежності дуже сильні, але відкидають свою потребу в залежності, тим самим, постійно себе фруструють. Надмірно сильна потреби в любові, залежності і допомозі [3].

Гіперактивний виразковий тип позбавлений спокою, шукає успіху, але в цілому неуспішний, оскільки предметом його прагнень є самопризнання і престиж - «все його прагнення є самообман». Несвідомим пусковим механізмом при виразковій хворобі є заздрість або злоба до власності і престижу [4].

Таким чином, в подальших наукових дослідженнях слід ретельно вивчити особливості перебігу психічних проявів у пацієнтів з виразковою патологією органів травлення в сучасних умовах.

Посилання

1. Alexander F. Psychosomatic medicine. New York: Norton Company; 1950:342.
2. Marty P, Debray R. Current concepts of character disturbance. Psychosomatic medicine: Theory, physiology, and practice. 1989;1(2):159-84.
3. Alexander F. The Influence of Psychological Factors Upon Gastro-intestinal Disturbances: A Symposium. Psychoanalytic Quarterly. 1934;3(4):501-88. DOI: 10.1080/21674086.1934.11925219
4. Zander W. Kränkung aus tiefenpsychologischer Sicht ["Taking offense" as seen in depth-psychology (author's transl)]. Psychother Med Psychol (Stuttg). 1976;26(1):1-9. PMID: 940915